

Treba je pa povedati, da je bil kraljevič samo doma velik, ker je meril tri pedi, navadna mera Pedenjcev je bila pa po dve pedi. Tako velika kakor kraljevič je bila marsikatera punčka. Kolikšna je čarovnica Punčara, se pa Zmagoljubu še sanjalo ni in punčke mu tudi niso vedele povedati. Živele so v svojem raju tako srečno, da so one, ki so se rešile, hudobno čarovnico že čez dva dni čisto pozabile. To je dobro, zakaj sicer bi sirote do drugega leta vse od strahu pomrle.

(Dalje.)

E. A.:

Kako je ozdravel gospod Čušperški.

Zdaj bom povedal eno o rokovnjačih. Grozno! Ne poslušajte na obe ušesi, da Vas ne bo tako hudo strah! Kar samo na eno, pa še tisto prav na koncu, tako, kakor poslušate mamo, ko se vam ne ljubi ubogati.

Živela sta dva rokovnjača. O, kaj rokovnjača! Rekel bi razbojnika in pol in še za črn nohet čez. In sta rekla, da pojmeta krast na Čušperk. Gospod da je debel in ga bole noge in ima revmatično lenobo, hlapec da je len in da spi. Drugega v gradu tako ni, ki bi se zoperstavil. Saj so zadnjič dekle še pred lisico splezale na kurjo gredo in bi jih bila kmalu kuna vse podavila in so našli nekaj mrtvih. Kokoši namreč, ne dekel.

Tista dva razbojnika pa sta bila Gašper in Boltežar. Bila sta dve tretjini svetih Treh kraljev. To je bilo včasi, ko sta bila še mlada in sta koledovala. Miha je bil po navadi z njima, zdaj pa ga ni bilo, ker je bil pod ključem. To je moral biti težak ključ, da je Miho pridržal.

Gašper in Boltežar sta rekla, da pojmeta krast. Naravnost na strašni grad Čušperk. Gašpar da pojde po orehe, Boltežar pa po koštruna. Kdo je že jedel orehe in koštruna? Imenitno, pravim! To sta slišala tudi oba rokovnjača.

Pa sta se zmenila: tisti, ki prvi opravi, naj lepo za pristavo zakuri ogenj, da bosta koštruna kar tam spekla. Kdo bi nosil s seboj rogove in kosti, ki samo ropotajo in ne dajo masti. Še s kožo je zdaj sitnost, ker koj smrdi in gredo muhe nanjo.

Za pristavo sta se ločila in si segla v roke in obljubila pri vseh svetnikih in še sv. Antonu povrhu, da nobeden ne izda drugega, če bi ga kdo slučajno ujel in bi moral pod ključ. Potem sta si še voščila: »Bog ti pomagaj in sv. Krišpin!« pa sta šla.

Tema je bila in noč in še lune ni bilo. Če si stegnil roko, nisi videl prstov in sova je skovikala in čuk je žvižgal pa potok je strašno šumel pa v vejah je mrdal polh. Vsak grm je bil črn in drevesa so bila kakor mrki velikani. Pri gradu pa je lajal črni pes čuvaj. Grozno, zamolklo, besno, jezno, ogorčeno in divje. Ta pes je spreminjal barvo: podnevi je bil rjav, ponoči pa divje črn. Strašno!

To lajanje je slišal hlapec. Prevalil se je na desno plat z leve in smrčal. Pa tako smrčal, da se je zbudil. Po dolgem zbudil in še počez in prisluhnil. Čuvaj pa je le črno lajal v temi in noči in lune ni bilo, ko je bil vsak grm črn in drevesa kakor mrki velikani.

»To nekaj pomeni,« je dejal hlapec in se pokrtil z odejo čez glavo.

Čuvaj pa je le lajal besno in mrko in razdraženo, zamolklo in jezno in ogorčeno pa čuk je mračno skovikal in polh mrko je mrdal, pa še prstov nisi videl v temi. Vse je bilo mrko, rečem vam.

»To pa res nekaj pomeni!« je dejal hlapec in dvignil glavo. »Presneti pes, tak daj no mir!« Toda ko je dvignil glavo, je videl skozi špranjo ogenj za pristavo.

»Ogenj? To kaže, da so tam ljudje!« je bistro uganil.

»Če bi bili rokovnjači? Moram zbuditi gospoda!«

Pa se je po tihem splazil po hodniku, da ne bi prepodil tatov in je zlomil s hruščem in truščem vrata, ki jih je gospod zapiral za seboj, in je udaril s silo po vratih gospodove spalnice in zašepetal:

»Pst, gospod! Najbrž so rokovnjači!«

Gospoda pa so bolele noge. Kadar bi moral kaj napraviti, so ga koj bolele. In je tudi tisto noč, ko je bila tema in so sove skovikale, tudi koj vedel, da ga bole. Pa prebudil se je.

»Kaj je?« je bolno vprašal. Kajti tudi to je vedel, da je mogel samo hlapec vlomiti vrata in da bo nekaj opravka.

»Rokovnjači!« je dahnil hlapec. »Pst, tiho! Le pogledjte!«

»Oh, kako me bole noge!«

»Vas pa vzdignem!«

Pa ga je vzdignil k oknu in sta gledala ogenj za pristavo in kako se nekaj tam okoli ognja mota.

»Krasen ogenj!« se je raznežil gospod. »Kako lep ogenj! Kako bi skočil čezenj, pa me tako bole noge!«

»Da, toda rokovnjači!«

»Prepodi jih,« je dejal gospod!«

»Če mi glavo vzamete, sam pa ne!«

»Oh, mene pa tako bole noge!«

»Ponesem vas!«

»Oh, ko me tako bole noge!«

»Ali naj vam rokovnjači pristavo zažgo v tej temi? Saj bi še ognja ne videli gasiti! V tej strašni mračni temi!«

To je držalo. Napravila sta, da ga bo hlapec nesel štiporamo, gospod pa da bo vzel tri stare pištole in še nož v ustih. Če bodo rokovnjači to videli, da bodo kar zbežali. Tri stare pištole za pasom pa nož v ustih! Če je povrh še tema in vsak grm črn in čuk skovika! Strašno! Saj je še meně strah!

Tako je nesel hlapec gospoda optav navkreber, kajti pristava je bila na malem hribčku. To pa zato, da se je videl ogenj in no, to bom še povedal.

Hlapec je sopol, gospod je stokal, da ga bole noge, strah pa ga ni bilo. Nak! V ustih je imel tri pištole in pa bridki nož za pasom. Veste, moral je menjati, da ga niso boleli zobje, pa bolj strašen je bil, posebno še, ko je bila takšna grozna tema.

Pod hribom sta prisluhnila. Tam pri ognju je hreščalo, kakor bi kdo orehe trl. Toda nista mislila na orehe. Kdo naj misli na orehe, če imaš opraviti z rokovnjači? Tisto hreščanje jima je šlo prav do kosti. Prav. In sta res takoj pomislila na kosti.

»Strahovi!« je dejal gospod in so mu padle vse tri pištole iz ust. »Strahovi!« je zašklepetal z zobmi. »Pištole so mi izbili iz ust!«

»Saj imate še nož!«

Pa je našel nož in ga vtaknil v usta, da bi bil bolj strašen in da bi mu zobje ne šklepetali.

Šla sta zopet par korakov pa sta obstala: tisto hreščanje je bilo strašno.

»To niso rokovnjači, to so strahovi — kosti tarejo ali pa kegljajo z njimi!« je dejal gospod in odprl usta.

»Kje imate nož!« je dejal hlapec, ki ga je spreletela zona, ker je bil golih rok.

»So mi ga že izbili!« je zastokal gospod.

»Pa so res kosti!« si je obrisal hlapec rosno čelo. Rosno, pravim. Kaj rosno? V potokih mu je pot curljal in hropel je pod bremenom in od strahu. Pa ni šala, če je tema in je vsak grm črn in če ne vidiš prstov. Lahko jih kdo odgrizne, pa ne vidiš, kdo ne kdaj, prideš domov, pa ni prstov nikjer. In če je tema, jih še poiskati ne moreš. Pa na čuka niste pomislili. Pomislite na čuka. Lahko jih odnese čuk!

Hlapec pa je hropel in sopol. Tako hropel in sopol, da ga je slišal Gašper, ki je orehe trl in ogenj kuril in na koštruna čakal.

»Hoj,« je zaklical! »Ali je težak? Ali naj pomagam? Le gor z njim, da ga kar deneva iz kože, jaz sem že vse potrl!«

»Ali slišiš?« je koprnel gospod.

»Slišim! To so strahovi. Odrli vas bodo! Smilite se mi, gospod, in hudo mi je!« je intel hlapec. »Kaj boste brez kože, gospod? In še brke vam odere, ojoj!« Pa je zvesta duša hlapec zatulil na glas.

To je slišal Gašper in je mislil, da koštrun bleje.

»Le hitro, le hitro z njim! Ogenj prav lepo gori! Kar zasukala ga bova pa bo ocvrt!« je junačil Gašper.

»Ocvrti vas bodo!« je tulil hlapec. »Oh, če bi smel jokati, tako se mi smilite! Snedli vas bodo, gospod!«

»Mene že ne!« je pogumno dejal gospod ter se iztrgal hlapcu s hrbita in jo naevrl po hribu navzdol. No, vidite! Zdaj vemo, zakaj mora biti pristava na hribu. O, pa noge ga niso prav nič bolele.

»Drži ga, drži ga!« je vpil Gašper za njim. »Le drži ga!«

»Tak ti je ušel? Drži ga, da pridem jaz na pomoč!«

Gašper je lomastil po grmovju in dračju proti njima. O, pa ju ni ujel. Gospod je bežal in noge ga niso bolele, hlapec pa se je vrgel v potok in samo usta držal ven, da ni utonil. Pa mezinec si je drgnil, da si ga ne prehladi.

Pa strašna noč je bila, takšna s temo in je skovikal čuk in je bil vsak grm črn in tudi rjavi pes čuvaj. Pa še sreča je bila, da je bila tema, za vse sreča: za rokovnjača, ker sta ukradla in spekla koštruna, za hlapca, da se je okopal, ker bi se sicer ne bil pred smrtjo, gospod pa je ozdravel in noge ga prav nič več niso bolele. Kako je ozdravel pa nikomur ne pove in sta se s hlapcem zaklela pri sv. Volbenku, da ne povesta nikomur.

MLADI STRAŽARJI

